

Rettelsesblad

Erstatter beslutningsforslag af 12. juli 2023
(Der er foretaget rettelser i titlen på Naalakkersuisoq)

Naalakkersuisut fremsætter hermed følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i forretningsordenen for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Grønlands Selvstyre tilslutter sig Forslag til Lov om ændring af kriminallov for Grønland og retsplejelov for Grønland (Initiativer mod digitale krænkelser, herunder forbud mod grooming, sidestilling af samleje med barn med voldtægt, tilsnigelse af samleje, religiøse lederes udnyttelse af religiøs afhængighed med henblik på at skaffe sig samleje m.v.)

(Naalakkersuisoq for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling)

Begrundelse

Lovudkastet er udarbejdet som led i regeringens og selvstyrets arbejde med at udvikle danske ansvarsområder i Grønland og har til formål at styrke indsatsen mod seksuelle overgreb, herunder mod digitale krænkelser.

Forslaget er unikt på den måde, at der foreslås indført bestemmelser, der først lige er vedtaget i den danske straffelov, nemlig i henholdsvis 2022 og 2023. Årsagen hertil er bl.a., at Naalakkersuisut allerede i prioriteringerne for 2022 angav, at man ønskede en bestemmelse om digital grooming i kriminalloven, til trods for at den på det tidspunkt ikke fandtes i den danske straffelov. En bestemmelse om digital grooming i straffeloven blev således først vedtaget i Folketinget den 23. maj 2023, og loven træder i kraft den 1. juli i år.

Med lovudkastet lægges der således op til at indføre syv forskellige ændringer i kriminalloven, der alle vedrører seksuelle krænkelser.

For det første indsættes som nævnt ovenfor en bestemmelse om såkaldt grooming. Ved grooming forstås den situation, at en person opbygger et tillidsforhold til et barn eller en ung med det formål at begå seksuelle overgreb mod den pågældende eller at lokke barnet eller den unge til at sende nøgenbilleder eller billeder af seksuel karakter.

For det andet lægges der op til at udvide kriminallovens forbud mod seksuelle relationer med personer under 18 år, som er gerningsmandens stedbarn eller plejebarn eller betroet gerningsmanden til undervisning, opdragelse eller lignende, således at bestemmelsen fremover også kommer til at omfatte blufærdighedskrænkelser. Ændringen vil bl.a. indebære, at f.eks. en

elev fremover ikke vil kunne samtykke til, at vedkommendes lærer udsætter eleven for en blufærdighedskrænkende handling, uden at læreren derved kan retsforfølges.

For det tredje lægges der op til, at kriminallovens §§ 77-81 udvides, så bestemmelserne fremover også kommer til at omfatte seksuelle handlinger, som gerningsmanden formår den forurettede til at udføre på sig selv, også kaldet sextortion.

For det fjerde lægges der op til at indføre en bestemmelse, som kriminaliserer samleje og andet seksuelt forhold med en person, der forveksler gerningsmanden med en anden, som voldtægt.

Herudover lægges der for det femte op til at udvide kriminallovens voldtægtsbestemmelse til at omfatte tilfælde, hvor en person, der er fyldt 22 år, har samleje med eller andet seksuelt forhold til et barn under 15 år. Bestemmelsen vil indebære, at samleje med og andet seksuelt forhold til et barn under 15 år fremover vil blive betegnet som voldtægt, såfremt gerningsmanden er fyldt 22 år.

For det sjette lægges der op til at udvide det kriminaliserede område i kriminallovens § 78, stk. 2, om groft misbrug af en persons arbejdsmæssige, økonomiske eller behandlings- eller plejemæssige afhængighed til at omfatte religiøse lederes grove misbrug af deres stilling. Anvendelse af bestemmelsen vil forudsætte, at der består et afhængighedsforhold mellem den religiøse leder og et medlem af dennes menighed, og at dette forhold groft misbruges af den religiøse leder til at opnå samleje med eller andet seksuelt forhold til medlemmet.

Endelig lægges der for det syvende op til at modernisere sprogbrugen i en række af kriminallovens bestemmelser, så det, der i dag betegnes som ”pornografisk materiale”, fremover i almindelighed vil skulle betegnes som ”seksuelt materiale” eller – for så vidt angår materiale med personer under 15 år – ”overgrebsmateriale”.

Endvidere foreslås det at ændre retsplejeloven, således at forurettede i sager vedrørende de nye bestemmelser om grooming og sextortion skal have mulighed for at få beskikket en bistandsbisidder efter retsplejelovens § 333, stk. 1.

Bemærkninger fra Naalakkersuisut til udkastet

Nærværende lovforslag fremsættes på baggrund af Naalakkersuisuts ønske om at højne justitsområdet, så det er effektivt og tidssvarende, og således at det bedst muligt er i overensstemmelse med befolkningens ønsker og retsfølelse. Naalakkersuisut er glad for at kunne præsentere dette lovforslag allerede kort tid efter, at flere af bestemmelserne er indført i den danske straffelov.

Naalakkersuisut mener, at det er vigtigt at følge med udviklingen, således at vi får sat en stopper for alle former for seksuelle krænkelse, også de digitale krænkelse. I takt med, at børn og unges verden foregår mere og mere på internettet, har det givet frit spil til kriminelle til at ”mødes” med de unge digitalt og foretage overgreb skjult bag falske identiteter. Det er vigtigt,

at børn og unge forstår, at det aldrig er deres skyld, hvis de bliver udsat for seksuelle overgreb, heller ikke når det er fra digitale børnelokkere.

Det er derfor også vigtigt at slå ned på disse mennesker, der udnytter vore børn og unge.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Justitsministeriet oplyser, at lovforslaget forventes at medføre udgifter for politiet og den lokale anklagemyndighed på 3,3 mio. kr. i 2024 og 6,6 mio. kr. årligt i 2025 og frem. Forventede merudgifter for Justitsministeriets øvrige myndigheder er ikke endeligt fastsat.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv

Ingen.

Økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne

Ingen.

Ligebehandling

De foreslåede ændringer af kriminalloven vurderes at understøtte FN's verdensmål, delmål 16.2, hvorefter mishandling, udnyttelse, menneskehandel og alle former for vold og tortur mod børn skal stoppes. Forslagene vurderes ligeledes at understøtte opfyldelsen af verdensmålet om »ligestilling mellem kønnene«, herunder navnlig delmål 5.2 om elimination af alle former for vold mod alle kvinder og piger i de offentlige og private rum, herunder seksuel og andre former for udnyttelse.

Høring

Justitsministeriet har stået for høringsprocessen, hvor relevante grønlandske myndigheder har været inddraget. Forslaget har været i høring i perioden fra den 7. juni til den 5. juli 2023.

Bilag

1. Resumé
2. Forslag til Lov om ændring af kriminallov for Grønland og retsplejelov for Grønland (Initiativer mod digitale krænkelser, herunder forbud mod grooming, sidestilling af samleje med barn med voldtægt, tilsnigelse af samleje, religiøse lederes udnyttelse af religiøs afhængighed med henblik på at skaffe sig samleje m.v.)
3. Kommenteret høringsoversigt